

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag för att höja kompetensen hos ledare inom äldreomsorgen

Regeringens beslut

Socialstyrelsen får i uppdrag att upphandla en ledarskapsutbildning i form av uppdragsutbildning för anställda enhetschefer och ledare med motsvarande ansvar inom kommunalt och enskilt bedriven äldreomsorg. Upphandlingen ska göras hos universitet och högskolor samt enskilda utbildningsanordnare med examenstillstånd enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina. Uppdraget ska genomföras med utgångspunkt i Socialstyrelsens förslag på en ledarskapsutbildning (dnr S2010/3177/FST). I uppdraget ingår dock särskilt att upphandla en utbildning som:

- vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt knyter an till sådan högskoleutbildning på grundnivå som ett universitet eller en högskola har examenstillstånd för,
- omfattar motsvarande 30 högskolepoäng och ämnen som bl.a. värdegrund, lagstiftning och ledarskap. Särskild tonvikt behöver läggas på styrning, upphandling, uppföljning samt frågor om organisation,
- genomförs på två år, samt
- vars kostnad inte bör överskrida 55 000 kronor per plats för hela kursen.

Socialstyrelsen ska även administrera, informera om och följa upp resultatet av regeringens satsning på en ledarskapsutbildning. Satsningen på ledarskapsutbildningen är tidsbegränsad och inleds under 2013 och avslutas senast vid årsskiftet 2015/2016.

Socialstyrelsen får för uppdragets genomförande använda 700 000 kronor under budgetåret 2012. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken, anslagsposten 20 Sammanhållna vård och omsorg om äldre. Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till

Kammarkollegiet. Rekvisitionen ska ske senast den 1 december 2012 och hänvisa till det diarienummer som detta beslut har. Medel som inte utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2013.

Socialstyrelsen ska årligen lämna en lägesrapport till Regeringskansliet (Socialdepartementet) om hur regeringens satsning på en ledarskapsutbildning fortlöper. Socialstyrelsen ska lämna en lägesrapport senast den 15 december 2013, senast den 15 maj 2014 och senast den 15 maj 2015 och en slutrapport senast den 16 maj 2016. Rapporteringen ska bl.a. innehålla en redovisning av hur förhållandet ser ut mellan deltagare från kommunal respektive enskilt driven verksamhet. Rapporterna ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Skälen för regeringens beslut

Regeringen har i Budgetpropositionen för 2013 (prop. 2012/2013:1, utgiftsområde 9) föreslagit att 100 000 000 kronor avsätts för åren 2013–2015 i syfte att öka kompetensen inom äldreomsorgen.

En viktig förutsättning för god kvalitet i äldreomsorgen är kompetenta chefer som kan styra, leda, följa upp och utveckla verksamheten. Enligt Socialstyrelsens lägesrapport år 2012 saknar 10 procent av enhetscheferna inom kommunens vård- och omsorg om äldre eftergymnasial utbildning och 37 procent har högst en tvåårig högskoleutbildning. Socialstyrelsen beräknar att gruppen enhetschefer omfattar cirka 5 000 personer inom kommunal och enskilt driven äldreomsorg. Äldreomsorgens verksamheter i egen regi eller genom enskilda utförare är ett kommunalt ansvar.

Regeringen avser att satsa på en ledarskapsutbildning för att höja kompetensen hos enhetschefer och ledare med motsvarande ansvar inom kommunalt och enskilt bedriven äldreomsorg. Regeringen genomför sedan 2011 en kompetenssatsning, Omvårdnadslyftet (dnr S2011/1512/FST). Denna riktar sig till baspersonal inom äldreomsorgen och syftar till att stärka den grundläggande kompetensen. Regeringen genomför även en värdegrundsutbildning för biståndshandläggare, medicinskt ansvariga sjuksköterskor, medicinskt ansvariga för rehabilitering och enhetschefer inom äldreomsorgen (dnr S2010/3699/ST). Med en bred satsning vill regeringen bidra till att stärka ledningskompetensen inom äldreomsorgen.

Staten finansierar kostnaden för kursen och kommunerna och de enskilda utförarna förväntas ta det finansiella ansvaret för de omkostnader som kan uppstå i samband med utbildningen. Dessa kan bl.a. vara litteratur, resor och vikarier. Regeringens bedömning är att kommunerna finansierar huvuddelen av den totala utbildningskostnaden genom att stå för dessa kostnader.

Ledarskapsutbildningen syftar till att stödja och stimulera huvudmännens långsiktiga arbete med att stärka och utveckla kompetensen inom äldreomsorgen. Syftet är att höja kompetensen såväl som statusen för dem som leder arbetet inom äldreomsorgen. Satsningen är också en investering för att långsiktigt kvalitetssäkra regeringens omfattande kompetenssatsningar som riktas till baspersonalen samt andra insatser som genomförs för att utveckla kvaliteten inom äldreomsorgen. Regeringens förhoppning är att kommunsektorn efter 2015, utan särskilt statligt stöd, ska upprätthålla en hög ambitionsnivå när det gäller kompetensutveckling av ledare inom äldreomsorgen.

Under förutsättning att riksdagen beviljar medel för respektive år avser regeringen att fördela totalt högst 100 000 000 kronor under åren 2013–2015 inom anslaget 4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken för att öka kompetensen inom äldreområdet.

På regeringens vägnar

Maria Larsson

Johanna Hedström

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Finansdepartementet/BA
Finansdepartementet/KE
Utbildningsdepartementet/UH
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Regeringskansliets internrevision
Socialutskottet
Kammarkollegiet
Statskontoret
Sveriges kommuner och Landsting
Famna
Vårdföretagarna